

Socialförvaltningen
Missiv

Socialnämnden

Handläggare:
Sandra Sonnermyr Hovi

Angående förlängning av projekt Fadderhem i Uppsala samt tillfälliga boendeinsatser

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta,

att bevilja Uppsala stadsmission bidrag om 4 080 000 kr för förlängning av projekt *Fadderhem i Uppsala* under perioden 1 juli 2019 till och med 31 december 2019,

att bevilja Uppsala stadsmission bidrag om 1 162 500 kr för förlängning av verksamhet i form av en tillfällig boendeinsats för unga utan boende, som idag bor och går i skola i kommunen och som har beviljats uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen, under perioden 1 juli 2019 till och med 30 september 2019, samt

att bidrag ska beviljas under förutsättning att kommunstyrelsen beslutar att hemställa åt socialnämnden att verka för en förlängning av Projekt Fadderhem inklusive den tillfälliga boendeinsatsen i Jälla.

Bakgrund

Sedan i oktober 2017 har socialnämnden beviljat Uppsala stadsmission 14 mnkr för projekt Fadderhem i Uppsala, som i första hand varit en tillfällig insats för asylsökande ensamkommande unga som blir 18 år för att få hjälp och stöd med att hitta boende. (SCN-2018-0497) Projektet har för närvarande bidrag fram till 31 juli 2019. Projektet har initialt finansierats via ett statligt kommunbidrag för att möjliggöra för kommunen att låta ensamkommande unga i asylprocess, som fortfarande väntar på ett slutgiltigt beslut i sitt ärende, bo kvar i den kommun där de vistas. Socialnämnden har fattat beslut om bidrag med sex månader i taget och senaste beslut är fattat på uppdrag av kommunstyrelsen. Den senaste perioden d.v.s. första halvåret 2019 har finansierats av socialnämndens statliga ersättning rörande målgruppen ensamkommande unga.

På uppdrag av kommunstyrelsen har socialnämnden också beviljat Uppsala stadsmission 4,78 mnkr för att under vinterhalvåret och till och med 31 juli 2019 bedriva tillfälliga boendeinsatser i form av kollektiva bemannande boenden för unga ensamkommande utan ordnat boende och som omfattas av den s.k. nya gymnasielagen.

Kommunstyrelsen har i oktober 2018 i samband med ovanstående gett i uppdrag till socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden att gemensamt utreda och återsammantera förslag till en långsiktig inriktning för arbetet med de som har fått uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen. Kommunledningskontoret (KLK) har senare fått i uppdrag att samordna detta arbete, gemensam beredning har gjorts och återsammantering och beslut kopplat till utredningen skall fattas på kommunstyrelsens sammanträde i slutet av maj månad.

Föredragning

Sedan projekt fadderhem startade i oktober 2017 så har ca 420 ensamkommande unga haft kontakt med Uppsala stadsmission och önskat få hjälp med boende varav 281 har fått hjälp med en boendelösning. I mitten av april 2019 har totalt 162 ungdomar ett boende via projektet.

Sedan projekt Fadderhem i Uppsala startade så har förändringar i målgruppen skett. Under projektets gång har nya bestämmelser införts i Lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjlighet att få uppehållstillstånd i Sverige, bestämmelser som medger uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, den s.k. nya gymnasielagen. Syftet med den nya lagstiftningen var att möjliggöra för unga vuxna som får avslag på sin asylansökan att få uppehållstillstånd för studier och många av de individer som var aktuella inom projekt Fadderhem berördes. De förändringar som vidtagits på nationell nivå har inneburit att en grupp unga vuxna som befinner sig i en komplex migrationsprocess och som av olika skäl inte omfattas av den statliga etableringen av nyanlända bosatt sig och studerar i kommunen. Uppgifter om psykisk ohälsa, intellektuella funktionsnedsättningar och i vissa fall missbruk bland målgruppen har lyfts fram.

Som tillståndssökande enligt gymnasielagen har den enskilde generellt inte rätt till bistånd enligt socialtjänstlagen och inte heller till logi hos Migrationsverket, såvida den enskilde inte fortfarande befinner sig i asylprocess. Av denna anledning beviljades Uppsala stadsmission bidrag för tillfälliga kollektiva boendeinsatser för målgruppen, för att undvika bostadslöshet och social oro. Som asylsökande finns en möjlighet att vända sig till Migrationsverket för en boendelösning samt för visst stöd med anledning av särskilda behov. Kommunen har tidigare tagit ett ansvar för asylsökande unga ensamkommande som bosatt sig i kommunen genom stödet till Uppsala stadsmissions arbete, trots att kommunen inte har ansvar för denna grupps boendesituation. Idag har majoriteten av dem som omfattas av nya gymnasielagen fått beslut på sin ansökan. Av de 162 individer som är aktuella inom projektet så har ca 90 tillfälliga uppehållstillstånd och då kan bistånd kan beviljas från kommunen utifrån individuella behov och på lika villkor som för övriga kommuninvånare.

Uppsala stadsmission har inom projektet anpassat stödet utifrån rådande behov och många ungdomar tack vare stödet hittat egna boendelösningar. Av de knappt 200 individer som är aktuella för ekonomiskt bistånd inom Arbetsmarknadsnämnden och som har uppehållstillstånd enligt nya gymnasielagen så har ca 85% egna inneboendekontrakt. Förutom den rena boendefrågan jobbar man inom projektet idag också med stöd i myndighetskontakter, samhällsvägledning och lotsning, stöd i kontakter med vården samt med stöd i sysselsättningsfrågor. Behov av stöd inom dessa områden har också identifierats i den gemensamma utredningen gällande långsiktig inriktning för arbetet med målgruppen.

Uppsala stadsmission har inkommit med en ny ansökan om bidrag för att fortsätta driva projekt Fadderhem i Uppsala under perioden 1 juli 2019 till och med 31 december 2019. Uppsala stadsmission har också inkommit med en ansökan om att fortsätta driva

en tillfällig boendeinsatsen för de ungdomar som fått tillstånd enligt gymnasielagen och som fortfarande saknar ordnat boende.

Förvaltningens bedömning

Den sammanvägda bedömningen i den gemensamma utredningen gällande en långsiktig inriktning för arbetet med målgruppen unga ensamkommande är att projekt Fadderhem bör förlängas året ut samt att den tillfälliga boendelösningen för dem som numera har beviljats tillfälliga uppehållstillstånd enligt gymnasielagen, men saknar ordnat boende, bör förlängas t.o.m. sista september 2019. Detta för att undvika en situation av akut bostadslöshet och för att möjliggöra för Uppsala stadsmission att fortsätta arbeta med stödet till målgruppen att hitta egna boendelösningar. En eventuell förlängning bör kombineras med arbete för att successivt minska behovet av särskilda boendelösningar för de som beviljats uppehållstillstånd.

Ambitionen har varit att kunna avsluta projektet inklusive de tillfälliga boendelösningarna till sommaren men risken för akut bostadslöshet är fortfarande överhängande. Att som ung nyanländ gymnasiestuderande kunna ordna sin bostadssituation på egen hand är utmaning och Uppsala stadsmission arbetar aktivt med att stödja gruppen på vägen till egna boendelösningar, ett stöd som har gett resultat och som bedöms behöva fortgå. Ett av två kollektiva boenden kommer enligt tidigare planering stängas den sista juli och inom projektet behöver fokus innan dess läggas på att hitta boendelösningar för de individer som bor där, därefter bör även det andra kollektiva boendet avvecklas.

Olika typer av stödbehov har identifierats hos målgruppen ensamkommande unga och de gemensamma dragen bedöms enligt den gemensamma utredningen vara att behoven grundar sig i att det handlar om en grupp nyanlända unga vuxna som inte omfattas av det ordnade mottagandet av nyanlända. Förvaltningarnas förslag till inriktning för kommunens långsiktiga arbete riktat till gruppen består i att säkerställa en effektiv samordning av kommunens arbete inom ramen för befintliga verksamheter och strukturer för att gruppen på ett effektivt sätt ska stödjas att fullborda sina studier, nå egen försörjning samt nå ett hållbart boende på egen hand. Civilsamhällets inklusive Uppsala stadsmissions roll framåt är en del av den långsiktiga inriktningen. Hur kommunen kan säkerställa ett effektivt och ändamålsenligt stöd till civilsamhällets arbete riktat till den identifierade målgruppen kring bland annat etablering, integration och bostad hanteras förslaget till långsiktig inriktning för arbetet med målgruppen.

Ekonomiska och andra resursmässiga konsekvenser

Kostnader för uppdragen under 2019 bedöms rymmas inom socialnämndens ram under förutsättning att statsbidrag i form av dygnschablon från Migrationsverket för målgruppen fortsättningsvis tillfaller socialnämnden. En viss osäkerhet gällande statlig ersättning finns dock med anledning av befintligt regelverk och som härrör individens skolnärvaro.

Socialförvaltningen

Kaisa Björnström
Direktör

PROJEKTANSÖKAN TILL SOCIALNÄMNDEN, UPPSALA KOMMUN

Projekt Fadderhem: 2019-07-01 – 2019-12-31

1. Bakgrund

Projekt Fadderhem startade i november 2017 och syftar till att hitta bostadslösningar till ensamkommande ungdomar i Uppsala. Projektet vänder sig till ungdomar som fyllt 18 år, eller blivit uppskrivna i ålder till över 18 år av Migrationsverket. Ungdomarna går i skola i Uppsala och befinner sig i en pågående asylprocess eller har beviljats tillfälliga uppehållstillstånd. Utöver att hjälpa ungdomarna att hitta bostad består projektets uppdrag i att bistå ungdomarna och deras fadderhem med stödsamtal och utbildningar samt att samverka med de myndigheter och delar ur civilsamhället som arbetar med målgruppen.

I november 2018 fattade Socialnämnden beslut om förlängning av projektet från januari till sista juni 2019. Beslutet omfattade också tillfälliga boendeinsatser inom Diakonistiftelsen Samariterhemmet samt i Jälla som sträckte sig fram till april. I mars fattade Socialnämnden beslut om en förlängning av boendeinsatserna till och med sista juni.

2. Projektperiod

Efter dialog med socialförvaltningen avser denna ansökan:

- Förlängning av Projekt Fadderhem perioden 2019-07-01 - 2019-12-31
- Förlängning av boendeinsatsen i Jälla perioden 2019-07-01 – 2019-09-30

3. Målgrupp

Projektets primära målgrupp är:

- Ensamkommande ungdomar som kommit till Sverige som minderåriga och sedan dess fyllt 18 år eller blivit uppskrivna i ålder och därmed förlorat sin placering i familjehem och/eller HVB-hem i Uppsala. Ungdomarna går i skola i Uppsala och befinner sig i en asylprocess alternativt har beviljats ett tillfälligt uppehållstillstånd.

När ungdomarna registrerar sig som deltagare i projektet ställs krav på att ungdomarna ska kunna uppvisa intyg om skolplats och studieplan. Projektet hämtar även kontinuerligt in frånvarorapporter från skolorna. Därefter ställs krav på att ungdomarna ska kunna uppvisa kopior på det senaste beslutet från Migrationsverket för att styrka att de har ett pågående migrationsärende alternativt har beviljats tillfälligt uppehållstillstånd.

Projektets sekundära målgrupper är:

- Fadderhemmen, vilka utgörs av privatpersoner som erbjuder en sängplats åt en eller flera ensamkommande ungdomar.
- Fastighetsägare eller andra med hyreskontrakt som är beredda att hyra ut rum eller lägenhet till någon/några i målgruppen.
- Myndigheter och aktörer ur civilsamhället som möter och arbetar med målgruppen.

4. Syfte

Projektets primära syfte är att rekrytera fadderhem som kan erbjuda ensamkommande ungdomar som fyllt 18 år, eller blivit uppskrivna i ålder till över 18 år, och befinner sig under asylprocess, ett boende. Detta i syfte att dessa ungdomar ska kunna fortsätta sina studier i Uppsala samt behålla sitt nätverk. Utöver det ska även projektet erbjuda olika stödsamtal, utbildning, och rådgivning till den enskilde ungdomen utifrån behov, men även till de fadderhem som erbjuder ett boende.

Projektet ska också samverka med de myndigheter och delar av civilsamhället som arbetar med målgruppen.

5. Mål

Fadderhemsprojektet:

- Erbjuder boendetrygghet för de unga vuxna som ännu inte fått beslut i asylprocessen/beviljats tillfälliga uppehållstillstånd när de fyllt 18 år och som har bott och rotat sig i Uppsala.
- Bjuda in ungdomar och deras fadderhem till utbildnings- och informationskvällar. Bidra till att den unge ska förstå asylprocessen och att den unge ska vara välinformerad om de olika alternativ som finns beroende på beslut i asylprocessen.
- Samverka med de myndigheter och delar ur civilsamhället som arbetar med målgruppen.

Bemannat boende i Jälla:

- 19 platser där annat boendialternativ för tillfället inte gått att lösa.
- Arbeta med succesiv utflyttning t o m september.
- Bemanna med personal så att miljön blir säker.

6. Metod och aktiviteter

- **Rekrytera fadderhem:** Görs exempelvis via idéburna organisationer, kyrkor och kampanjer.
- **Arbeta för att ungdomar ska ut på bostadsmarknaden:** Arbeta särskilt för att hitta bostadslösningar/hjälpa ungdomarna som beviljats tillfälligt uppehållstillstånd att söka egna bostäder.
- **Det kontinuerliga arbetet:** Medarbetarna håller löpande/kontinuerlig kontakt med deltagarna i projektet, placera nya ungdomar i hem, projektets regler, psykosocialt stöd etc. Administration av vem som bor var. Söka fadderhem och boendialternativ, handledning av fadderhem, visst stöd i kontakter med myndigheter.
- **Omkostnadsersättning:** Betala ut en symbolisk omkostnadsersättning till de fadderhem som har en ungdom boende hos sig som befinner sig i asylprocessen.
- **Individuella stödsamtal:** Erbjuder stödsamtal vid behov.
- **Utbildnings- och informationskvällar:** Bjuda in till utbildnings- och informationskvällar för fadderhem och ungdomar.
- **Fokus på skolan:** Hålla löpande kontakt med skolorna med särskilt fokus på skolnärvaro; genomföra särskilda stödinsatser när ungdomarnas närvaro är låg.
- **Samverka med myndigheter och civilsamhälle:** Delta i nätverk (ex Länsstyrelsens EKB-nätverk); delta på relevanta utbildningar; sprida information om projektet i andra organisationer; bjuda in till egna nätverksmöten.
- **Bemannat boende i Jälla:** ansvara för projektledning av den tillfälliga boendeinsatsen i Jälla.

7. Projektets organisering

Huvudansvar för projektet har Uppsala Stadsmissions styrelse och direktor.
Projektets leds av Uppsala Stadsmissions socialchef.

Medarbetarna bildar ett team som arbetar flexibelt med alla uppgifter som ingår i projektmålen samtidigt som var och en har vissa huvuduppgifter:

- Jurist: utbildning, samordning.
- Administratör och ekonom: dokumentation, underlag till ekonomienheten mm.
- Vägledare med fokus på ungdomar.
- Vägledare med fokus på fadderhem.
- Vägledare med fokus på bostadslösningar.
- Boendesamordnare och boendevärdar På Jälla

8. Budget

Fadderhem Uppsala perioden 2019-07-01- 2019-12-31

Antal medarbetare och kompetenser behöver utökas för att klara det intensiva arbetet med stöd i boende i övergång till egna kontrakt samt fortsatt stöd till såväl målgruppen som vuxna stödpersoner.

Personalkostnader, 5,6 tjänster samt ledning, ekonomi ass 6 mån	1 772 000
Lokal kontor, möteslokal mm	198 000
Boenden fadderhem, något mindre kollektivt samt tillfälliga stöd Inneboendekontrakt	879 000
Övriga kostnader: material, förnödenheter, trycksaker, förbrukning, it, oförutsett	899 000
OH	330 000
Summa	4 080 000

Bemannat boende Jälla 2019-07-01 – 2019-09-30

Personal	900 000
Lokalkostnader	-
Inventarier och förbrukningsartiklar	22 000
Larm, IT, telefoni	45 000
Övrigt och adm. Kostnader	195 000
Summa	1 162 000

9. Reflektion

Under de sex kommande månaderna ser vi ett fortsatt stort behov av det stöd som Projekt Fadderhem erbjuder till ensamkommande ungdomar i Uppsala. Vad gäller boendefrågan konstaterar vi att många ungdomar saknar de resurser (kunskap, nätverk och ekonomi) som krävs för att klara sig på egen hand på bostadsmarknaden. Risken för att hamna i hemlöshet är därmed fortsatt överhängande. Risken är särskilt stor i samband med att boendeinsatsen inom Diakonistiftelsen Samariterhemmet och på sikt insatsen i Jälla lägger ner. Under de kommande månaderna är det därför av avgörande betydelse att projektet får fortsätta arbeta med att rekrytera fler fadderhem och på så vis kunna garantera boendetrygghet för ungdomarna.

Vidare ser vi att många ungdomar, och även fadderhemmen, har stora svårigheter att förstå den asyl- och tillståndprocess som ungdomen befinner sig i. Detta kommer innebära en stor utmaning för de ungdomar som ska ansöka om förlängt uppehållstillstånd under de kommande månaderna. En stor utmaning kommer för de ungdomar som redan fått/kommer få ett tredje avslag på sin asylansökan.

Slutligen vill vi lyfta behovet av ökad samverkan av aktörer från både den offentliga och ideella sektorn för att bättre kunna fånga upp de ungdomar som av olika anledningar inte kan delta i/få tillräckligt stöd av projektet. Det här gäller dels de ungdomar som redan blivit/kommer att bli papperslösa och därmed avslutas ur projektet. Det gäller också de ungdomar som lider av funktionsvariationer och/eller så pass allvarlig psykisk ohälsa att projektets resurser inte räcker till för att stötta ungdomen. Vi ser redan att många av dessa ungdomar faller mellan stolarna och inte får den hjälp de behöver. Det gäller framför allt de ungdomar som fortfarande befinner sig i asylprocessen och därmed har begränsad rätt till sjukvård och knappa ekonomiska resurser.

Uppsala den 15 maj 2019

Margaretha S Paras
Direktor